OGUN DIGICLASS

KÍLÁÀSÌ: SÉKÓNDÍRI

ISÉ: YORÙBÁ

ÀKÓRÍ: LĘTÀ KÍKO

ERONGBA IDANILEKOO

Akeeko nile:

- Yoo le mo bi a ti n ko leta aigbagbefe
- Yoo le mo iyato laarin leta Gbefe ati leta aigbagbefe

LĘTÀ KÍKO

• Isori meta ni a le pin leta kiko si. Awon ni leta aigbagbefe ati leta kiko Gbefe.

• Leta aigbagbefe ni eyi ti a maa n ko si ajo ati ileese ijoba, ileese adani, ileese iwe iroyin, awon eniyan, kootu abbl.

- Leta aigbagbefe ni leta ti kii faaye sile fun ikini tabi oro awada siso bii ti leta gbefe.
- Leta gbefe ni leta ti o fi aaye sile fun ikini ati oro awada siso

• Leta aigbagbefe ni a o soro le lori ninu idanileko toni

ÀWON OHUN TÓ ŞE PÀTÀKÌ NÍNÚ LÉTÀ ÀÌGBAGBÈFÉ

- Adiresi akoleta
- Deeti
- Adiresi eni ti a ko leta si
- Ibere
- Akole
- Koko oro
- Igunle
- Ipari
- llo ede

ÀWON OHUN TÓ JE LÉTÀ ÀÌGBAGBÈFÉ LÓGÚN

Àdíréési eni tí ó kọ létà

Eyi ni adiresi ara eni gan-an, apa otun ni oke tabi ibere leta si ni o maa n wa.

• *Déèti*: Deeti ti a ba ko ni o maa n fi ojo ti a ko leta han. O se pataki ninu leta aigbagbefe nitori pe eyi ni yoo je ka mo igba tabi ojo ti a ko iwe naa.

• Àdíréési eni tí a kọ léta si: Adiresi eni ti a ko leta si gbodo wa ni apa osi leta ti a n ko.

- **Ibere:** Eyi ni a fi n side leta kiko, kii ni ikini ninu bii leta gbefe. Iru oro ti a le fi bere iru leta bee ni, 'Oga', "Oga Agba', 'Akowe', 'Olotu', 'Alaga', ati bee bee lo.
- Akole: Akole ni o maa n je atokun fun leta alaigbagbefe ti a n ko. Akole yii kii gun ju ila kan tabi meji lo. Ohun ni ori oro leta ti a n ko. Ohun lo n si n so ni soki nipa ohun ti leta alaigbagbefe da le lori. Ona meji ni a le gba fi ko akole, akoko a le lo leta nla lati ko gbogbo ori oro naa tabi ki a lo leta nla fi beere oro akoko ki a si fi leta kekere ko eyi ti o ku, bi a ba ko bayi a gbodo fa ila si nidii.

• Koko oro i ohun ti eni ti o n ko leta ni lokan gan-an ti o fi n ko leta. Ohunkohun lo le je koko oro re. o le da le ipe si ipade, ise wiwa, itoro aaye, ifehonuhan, ibeere eto eni, ebe fun iforijin ati bee bee lo. Ipinro kan ni a maa n lo lati salaye koko oro kookan.

• **Ìgunle**: Igunle leta aigbagbefe maa n saba je iparowa fun eni ti a ko leta si (Oga tabi alase) ki won le se ohun ti a n fe. Eyi ni o maa n wa ni ipinro to gbeyin leta aigbagbefe.

• **Ìpari**: Akekoo le lo: 'Emi ni tire' tabi 'Ti yin ni tooto'. Dandan ni ki oruko eni to ko leta ati ti baba re wa ni isale pelu ibuwolu.

• Ìlo Ède: Ede lilo ninu leta aigbagbefe gbodo ja gaara, ki a so oju abe nikoo yato si lilo awon oro onipon-na.

• E je ki a wo apeere leta ti a ko si alaga ijoba ibile.

 Iwa idigunjale ni agbegbe re ti di eru jeje, ko leta si alaga ijoba ibile re lati pe fun iranlowo kuro lowo awon alokolohun-kigbe.

ISÉ ÀSENÍLE

Gege bi olori awon akekoo ni ile eko re, won ni ki o ko leta si Asoju lleese eto eko lati salaye ipo idibaje ti awon ohun elo ile eko yin wa.